

Kredittilsynet
Postboks 100 Bryn

0611 OSLO

Oslo, 22. august 2000

HØRING - UTFYLLENDE FORSKRIFT OM TILLEGGSAVSETNINGER I LIVSFORSIKRING

Generelt

Den Norske Aktuarforening avgir med dette høringsuttalelse om forslag til utfyllende forskrift om tilleggsavsetninger i livsforsikring, utsendt til høringsinstansene i brev av 3. mai 2000.

Den Norske Aktuarforening er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse og personer med tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser, slik dette er nærmere utdypet i formålsparagrafen. Ved siste årsskifte hadde foreningen 216 medlemmer. Praktisk talt alle aktuarer som har arbeidet med forsikringsfaglige spørsmål noen år, er medlemmer av foreningen.

Aktuarforeningen finner det naturlig å begrense sin høringsuttalelse til å omfatte spørsmål der aktuarene ut fra sin utdannelsesmessige bakgrunn og faglige virkeområde har en særlig kompetanse. I all hovedsak gjelder dette forsikringstekniske spørsmål, mens spørsmål av mer politisk karakter kommenteres bare i den utstrekning vi anser at de reiser tekniske problemstillinger.

Forslaget til utfyllende forskrift om tilleggsavsetninger i livsforsikring bygger på og er i stor grad en videreføring av tidligere utfyllende bestemmelser om tilleggsavsetninger i livsforsikringsselskapene fra 1994. Aktuarforeningen har valgt bare i begrenset omfang å kommentere bestemmelser som er en direkte videreføring av det tidligere regelverk og har konsentrert seg om de foreslåtte endringer med sikte på at de nye bestemmelser får en mest mulig hensiktsmessig utforming.

Generelt vil vi gi uttrykk for at tilleggsavsetningene er en viktig del av bufferkapitalen i norske livsforsikringsselskaper og pensjonskasser. Tilleggsavsetningene gir mulighet for høyere risikoeksponering i kapitalmarkedet og dermed høyere avkastning over sikt til beste for de forsikrede og også for institusjonenes eiere. Regelverket må i størst mulig grad virke rettferdig i forhold til forskjellige generasjoner av forsikrede/forsikringstakere og til forsikringstakere innen forskjellige bransjer i selskapene. Det foreslåtte regelverk utgjør på en del områder en

forbedring i forhold til tidligere, men det burde etter Aktuarforeningens oppfatning utformes slik at ytterligere fleksibilitet i anvendelsen av regelverket oppnås.

Kommentarer til de enkelte paragrafer

§ 2-1 Forsikringer som skal være utgangspunkt for beregning av selskapets maksimale tilleggsavsetninger og § 3-1 Forsikringer som skal få tildelt andel av selskapets tilleggsavsetninger

For livsforsikring med investeringsvalg og rentegaranti vil det også være behov for bufferkapital i selskapene og en del av denne bufferkapital kan etter Aktuarforeningens mening hensiktsmessig være i form av tilleggsavsetninger. Dette var det også åpning for etter de tidligere utfyllende bestemmelser om tilleggsavsetninger.

§ 2-2 Forutsetninger og metode for beregning av selskapets maksimale tilleggsavsetninger

Metoden for beregning av maksimal tilleggsavsetning svarer dårlig til hvordan behovet for bufferkapital utvikler seg for den enkelte kontrakt. Behovet for bufferkapital for å møte svingninger på investeringssiden vil være tilnærmet proporsjonal med kontraktens premiereserve til enhver tid. Aktuarforeningen er klar over at den angitte metode i utgangspunktet er gitt i Finansdepartementets brev om "Tiltak for å styrke soliditeten i livsforsikringsselskapene" av 25. 11. 1993. Vi vil allikevel minne om at metoden normalt gir høyest maksimal tilleggsavsetning på det tidspunkt en kontrakt inngås, og da er premiereserven som regel lav. Maksimal tilleggsavsetning vil så normalt synke frem til avslutningen av premiebetalingen, og da vil premiereserven normalt være høy. En enkel multiplikator metode med utgangspunkt i kontraktens rentegaranti og oppsamlede premiereserve etter samme prinsipp som foreslått i § 3-3 for øvre grense for en enkelt kontrakts andel av selskapets tilleggsavsetninger ville antakelig gi en bedre tilpasning av maksimal tilleggsavsetning til det faktiske behov for bufferkapital som foreligger til enhver tid.

§ 3-2 Forutsetninger og metode for beregning av den enkelte kontrakts andel av årets tilleggsavsetninger

Aktuarforeningen savner her en mulighet for å kunne foreta en fordeling av årets tilleggsavsetning på enkeltkontrakter avhengig av nivået på de tilleggsavsetninger som allerede er tildelt kontraktene. For å unngå en mulig kryssubsidieringseffekt bør nye kontrakter uten, eller med små, egne tilleggsavsetninger kunne tildeles en større del av eget forsikringsteknisk resultat i form av tilleggsavsetning slik at disse kontrakter i løpet av relativt kort tid kan komme opp på samme nivå for tilleggsavsetninger som kontrakter som har vært i bestanden i lengre tid. Dette kan for eksempel oppnås ved at selskapet fastsetter et minimum for tilleggsavsetning som alle kontrakter bygges opp til, mens resterende overskudd tildeles ubetinget. En slik metode vil ikke føre til urimelige virkninger. Eventuell tilbakeholdelse av overskudd i selskapet foretas med utgangspunkt i bidragsprinsippet og kontraktens forsikringstekniske resultat før tilleggsavsetninger, mens resultatet etter overskuddsdeling tildeles som betinget (tilleggsavsetning) eller som ubetinget overskudd.

§ 3-3 Grense for en kontrakts tilleggsavsetninger

Hvorvidt eventuelle endringer som følge av kommentaren til § 3-2 ovenfor innarbeides i § 3-2 eller § 3-3 synes å være et rent praktisk spørsmål.

Den foreslåtte maksimalbegrensning på kontraktnivå synes å være en klar forbedring av tidligere regelverk. Med utgangspunkt i den forskjell i kontraktenes karakter som gjelder mellom forskjellige bransjer burde kanskje taket også differensieres mellom bransjer, men

muligheten for en raskere oppbygging av tilleggsavsetning for kontrakter som ligger lavt gjør en slik differensiering mindre påkrevet.

§ 4-1 Overføring fra tilleggsavsetninger til premiereserve og § 4-2 Overføring fra tilleggsavsetninger til premiefond og pensjonsreguleringsfond

Det går frem av følgebrevet at § 4-1 innebærer at ved et *negativt renteresultat* vil også selskapets ansvarlige kapital bli belastet. Aktuarforeningen vil i denne forbindelse peke på at et negativt renteresultat oppstår allerede når årets renteavkastning er lavere enn den garanterte rente og det er nettopp i en slik situasjon tilleggsavsetningene skal kunne benyttes. Selv om man med begrepet negativt renteresultat her skulle mene negativ renteavkastning kan det etter vår oppfatning ikke leses ut av den foreslåtte bestemmelse at negativ avkastning ikke skal kunne dekkes av tilleggsavsetningene. Vi ser heller ingen grunn til en slik begrensning, behovet for bufferkapital i form av tilleggsavsetninger er til stede enten det negative renteresultat har utgangspunkt i en positiv men ikke tilstrekkelig renteavkastning, eller i en negativ renteavkastning.

§ 5-4 Anvendelse av tilleggsavsetninger i individuelle forsikringer ved inntruffet forsikringstilfelle

Beskrivelsen kan virke komplisert, men gir en raskere oppløsning av tilleggsavsetninger for løpende pensjoner enn det tidligere regelverk, noe Aktuarforeningen finner positivt. Etter vår oppfatning burde det imidlertid, i lys av at det normalt vil oppstå et overskudd på midlene også i løpetiden, være mulig å løse opp tilleggsavsetninger enda raskere uten fare for fremtidig reduksjon i de utbetalte pensjonsbeløp.

§ 5-5 Utbetaling av tilleggsavsetninger ved gjenkjøp av individuell livsforsikringskontrakt

Første avsnitt bør her endres slik at eventuell tilleggsavsetning utover ny maksimal avsetning i henhold til § 3-3 skal kunne utbetales.

Med vennlig hilsen
Den Norske Akturforening

Pål Lillevold
formann